

Koruma Mevzuatı III

RK 502 Kültürel Miras ve Koruma Mevzuatı

Doç. Dr. Fatma Zehra ÇAKICI

Yasal Çerçeve

- Kanunlar
- Kanun Hükmünde Kararnameler
- Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri
- Uluslararası Sözleşmeler
- Tüzükler
- Bakanlar Kurulu Kararları
- İlke Kararları
- Yönetmelikler
- Tebliğler
- Yönergeler
- Genelgeler
- Diğer Mevzuat
- Sözleşmeler
- Protokoller

Uluslararası Sözleşmeler

Milletlerarası Anıtlar ve Sitler Konseyi (ICOMOS) - 1974

- **UNESCO: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization**
Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu
 - Londra'da 1-6 Kasım 1945 tarihlerinde düzenlenen bir eğitim ve kültür kurumu kurulması için Birleşmiş Milletler Konferansı (ECO/CONF) sonunda otuz yedi ülkenin onayı ile Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu kurulmuştur.
- **ICOMOS: International Council on Monuments and Sites**
Uluslararası Anıtlar ve Sitler Konseyi
 - 1965 yılında Varşova'da kurulmuştur.

Uluslararası Anıtlar ve Sitler Konseyi ICOMOS'un Amaçları

- Dünyadaki koruma uzmanlarını bir araya getirerek, bir mesleki diyalog ve fikir alışverişi forumu oluşturmak,
- Koruma ilke, teknik ve siyasetleri üzerine bilgi toplamak, değerlendirmek ve yaymak,
- Koruma alanında uzmanlaşmış belgeleme merkezlerinin kurulması için ulusal ve uluslararası otoritelerle işbirliği yapmak,
- Mimarlık mirasının korunmasını ve geliştirilmesini amaçlayan uluslararası sözleşmelerin kabulü ve yürürlüğe sokulması için çalışmak,
- Tüm dünyada koruma uzmanları için eğitim programlarının düzenlenmesine katkıda bulunmak,
- Yüksek düzeyde meslek insanlarının ve uzmanların bilgi ve birikimini, uluslararası topluluğun hizmetine sunmaktır.

Milletlerarası Anıtlar ve Sitler Konseyi Türkiye Milli Komitesi Yönetmeliđi - 1974

1974 yılında kabul edilerek yürürlüğe giren Milletlerarası Anıtlar ve Sitler Konseyi Türkiye Milli Komitesi Yönetmeliđi, 2004 yılında revize edilmiştir.

26 maddeden oluşan yönetmelik 5 ana başlığa değinmektedir:

1. Kuruluş, unvan ve çalışma yeri
2. Tanımlar
3. ICOMOS'un amaçları ve çalışma yolları
4. Üyeleri
 - *Faal Üye, Asosiye Üye, Şeref Üyesi*
5. ICOMOS Türkiye Milli Komitesi
 - *ICOMOS Türkiye Milli Komitesi, görevleri, kararları, icra komitesi, seçimler, gelirler, cezai hükümler*

Dünya Kültürel ve Doğal Mirasının Korunması Sözleşmesi - 1972

- **UNESCO Genel Kurulu tarafından 16 Kasım 1972 tarihinde kabul edilerek yürürlüğe giren sözleşme, 14 Nisan 1982 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti tarafından kabul edilmiştir.**
- **38 maddeden oluşan sözleşme; Kültürel Miras ve Doğal Miras kavramlarını tanımlayarak, bunların korunmalarına dair ulusal ve uluslararası düzeyde genel kabul ve kriterleri belirlemiştir.**

Dünya Kültürel ve Doğal Mirasının Korunması Sözleşmesi - 1972

- **Kültürel ve Doğal Mirasın Tanımları**
- **Kültürel ve Doğal Mirasın Ulusal Ve Uluslararası Korunması**
- **Dünya Kültürel ve Doğal Mirasının Korunması için Hükümetler Arası Komite**
- **Dünya Kültürel ve Doğal Mirasını Koruma Fonu**
- **Uluslararası Yardımın Koşulları ve Düzenlenmesi**
- **Eğitim Programları**
- **Raporlar**
- **Son Hükümler**

Avrupa Mimari Mirasının Korunması Sözleşmesi - 1985

3 Ekim 1985 te Granada'da imzalanan sözleşme, 13 Nisan 1989 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti tarafından kabul edilerek yürürlüğe girmiştir.

27 maddeden oluşan sözleşme;

- Mimari Mirasın Tanımlanması**
- Korunacak Varlıkların Tespiti**
- Yasal Koruma İşlemleri**
- Tamamlayıcı Tedbirler**
- Koruma Politikaları**
- Katılma ve Kuruluşlar**
- Enformasyon ve Eğitim**
- Koruma Politikalarında Avrupa Koordinasyonu**

Avrupa Arkeolojik Mirasının Korunması Sözleşmesi (COE, 1992)

16 Ocak 1992'de Valetta'da imzalanan sözleşme, 3 Haziran 1999 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti tarafından kabul edilerek yürürlüğe girmiştir.

Anlaşma imzalanırken;

- Avrupa Kültür Sözleşmesi, Avrupa Mimari Mirasının Korunması Sözleşmesi ve Kültür Mallarına Karşı İşlenen Suçlar Sözleşmesi,**
- Arkeolojik mirasın insanlık tarihi konusundaki bilgi birikimine olan katkısının önemi,**
- Eski tarihi delillerin doğal tehlikeler, bilimsel olmayan kazılar veya planlama girişimleri gibi etkenler karşısında tehdit altında oluşu,**
- Arkeolojik mirasın korunmasının sorumluluğunun yalnızca bulunduğu yer veya Devletle ilgili olmadığı,**

göz önünde bulundurularak anlaşma sağlanmıştır.

Avrupa Arkeolojik Mirasının Korunması Sözleşmesi (COE, 1992)

27 maddeden oluşan sözleşme;

- **Arkeolojik mirası koruma,**
- **Korunacak alanlar ve yapıların tespiti,**
- **Arkeolojik çalışmalara maddi veya manevi destek kaynağı**
- **Harita üretim çalışmaları ve etütler,**
- **Eğitim çalışmaları**
- **Kaçak kazı çalışmalarını önlemeye yönelik çalışmalar,**
- **Uzman değişimi,**
- **Dönemsel raporlar,**
- **Taraf devletlerin görev ve sorumlulukları**

Somut Olmayan Kültürel Mirasın Koruma Sözleşmesi - 2003

UNESCO başkanlığında 29 Eylül - 17 Ekim 2003 tarihlerinde Paris'te toplanan 32. Genel Konferansta;

- **Somut olmayan kültürel mirası korumak,**
 - **Toplulukların, grupların ve bireylerin somut olmayan kültürel mirasına saygı göstermek,**
 - **Somut olmayan kültürel mirasın duyarlılığı için ulusal ve uluslararası duyarlılığı arttırmak,**
 - **Uluslararası yardımlaşma ve işbirliğini sağlamak,**
- üzere hazırlanan uluslararası bir sözleşmedir.**

Somut Olmayan Kültürel Mirasın Koruma Sözleşmesi - 2003

40 maddeden oluşan sözleşme 9 ana başlığa değinmektedir:

- 1. Genel Hükümler**
- 2. Sözleşmenin Organları**
- 3. Ulusal Düzeyde Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması**
- 4. Uluslar Arası Düzeyde Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması**
- 5. Uluslar Arası İşbirliği ve Yardım**
- 6. Somut Olmayan Kültürel Miras Fonu**
- 7. Raporlar**
- 8. Geçici Hükümler**
- 9. Son Hükümler**